

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta ta' l-20 ta' Marzu, 2009

Citazzjoni Numru. 740/2008

Raphael *sive* Ralph u Michael aħwa Bianchi

Versus

Vivian Bianchi

F'din il-kawża l-atturi, ulied il-konvenut, qegħdin jitolbu illi l-qorti ġġiegħel lil missierhom jagħtihom aċċess għal ommhom, li toqgħod miegħu, billi ma huwiex qiegħed iħallihom jarawha.

Fir-rikors maħluf tagħhom ipprezentat fit-23 ta' Lulju 2009, l-atturi fessru illi ommhom, mart il-konvenut, kienet mardet u ma toħroġx mid-dar, u għalhekk huma kienu jmorru jżuruha d-dar, li hija d-dar matrimonjali tagħha u ta' żewġha. Wara xi żmien, iżda, il-konvenut beda jkollu xi jgħid mal-atturi u dawn għalhekk, biex jevitaw inkwriet, kienu jmorru jżuru lil ommhom filgħodu fost il-ġimgħa meta l-konvenut ma jkunx id-dar. Fil-21 ta' Lulju 2008, iżda, ġara illi l-konvenut ta ordni lill-impjegati li jieħdu

ħsieb l-omm biex ma jħallux li l-atturi jidħlu jarawha, għalkemm l-atturi jafu illi ommhom tixtieq tarahom.

Minħabba l-kondizzjoni ta' saħħitha, l-atturi jistgħu jaraw lil ommhom f'darha biss, u jgħidu illi l-konvenut ma jistax iċaħħad la lil martu milli tkun mal-familja tagħha u lanqas lilhom milli jaraw lil ommhom.

Għal dawn ir-raġunijiet l-atturi talbu illi l-qorti, wara li tqiegħed il-kawża fuq il-lista għas-smiġħ b'urġenza u tisma' l-kawża bil-magħluq, tgħid illi l-atturi għandhom jedd ta' aċċess għal ommhom u tagħti d-direzzjonijiet kollha li jidhrulha xierqa sabiex tara illi l-atturi jkollhom aċċess sħiħ u bla xkiel għal ommhom.

Fil-25 ta' Lulju 2009 il-konvenut ressaq twegiba maħlufa b'dawn l-eċċezzjonijiet:

1. ir-rikors ma jiswiex għax ma huwiex maħluf kif trid il-liġi – fil-fatt ir-rikors kien maħluf regolarment dakinhar li ġie preżentat, u għalhekk ma huwiex meħtieġ li nqisu aktar din l-eċċezzjoni;

2. l-azzjoni hija “intempestiva u mingħajr bazi fil-fatt u fid-dritt”;

3. il-konvenut ma jopponux illi l-atturi jżuru lil ommhom fid-dar tiegħu, sakemm iż-żajjar ikunu regolati, f'ħinijiet konvenjenti għalih u għal martu, jingħata avviż minn qabel, u l-atturi ma jeħdux magħhom terzi li ma humiex membri tal-familja jekk mhux bil-kunsens tiegħu u ta' martu; u

4. ma għandux jeħel spejjeż.

Fil-25 ta' Lulju 2009, meta l-qorti semgħet lill-partijiet dwar it-talba biex il-kawża tinstema' b'urġenza, il-partijiet fuq sugġeriment tal-qorti ftieħmu illi għal xahrejn ma jingħatax provvedimenti sakemm il-partijiet jaraw kif imorru bi programm ta' żjarat miftiehem bejniethom. Dan l-esperiment falla, ukoll x'aktarx għax il-partijiet imxew aktar b'pika milli bil-għaqal ta' adulti maturi, u għalhekk il-qorti, billi s-sugġeriment tagħha ma ħalliex il-frott minnha mixtieq, ordnat illi s-smiġħ jitkompla fit-23 ta' Settembru 2009.

Wara li nstemgħu x-xhieda mressqa miż-żewġ partijiet, il-qorti, bi ftehim mal-partijiet u bil-kunsens tagħhom, semgħet lill-omm fl-assenza tal-partijiet u tal-avukati.

Jidher illi din is-sitwazzjoni ta' tensjoni bejn il-missier u wliedu – li l-vittma ewlenija tagħha, għandu jingħad, ma

humieq il-missier jew l-ulied iżda l-omm, li, iżda, ma hijieq parti fil-kawża – tniissliet minn diżgwid bejn il-partijiet dwar tmexxija tan-negozju tal-familja. Meta l-omm mardet u ma setgħetx toħroġ mid-dar tagħha u ta' żewġha, l-atturi kienu jmorru jarawha d-dar. Għalkemm jidher illi dawn iż-żjarat ma kinux ikunu nieqsa minn tensjoni, il-konvenut, sal-21 ta' Lulju 2009, ma kienx iżomm lill-atturi milli jidhru jaraw lil ommhom.

Milli jidher l-episodju li wassal lill-konvenut biex jibdel il-ħsieb seħħ meta l-atturi ħadu magħhom tabib, li hu wkoll ħabib tal-familja, biex magħhom iżur lil ommhom. Kemm l-attur u kemm it-tabib igħidu illi ż-żjara kienet biss soċjali u mhux professjonali, għax l-omm kienet taħt il-kura ta' tobbja oħra, iżda jidher illi lill-konvenut daħallu suspett illi ż-żjara kellha għan ulterjuri, forsi biex tinkiseb l-interdizzjoni tal-omm għall-ħarsien tal-patrimonju.

Dan wassal biex is-sitwazzjoni ħraxet u l-partijiet igħibu ruħhom ma' xulxin la ta' missier ma' wliedu u lanqas ta' wlied ma' missierhom. Il-partijiet jidhru kuntenti bis-sitwazzjoni għax ħadd minnhom ma jrid jagħmel imqar l-ewwel pass biex itejjibha, għax jidhrilhom li aktar jiswa li ħadd minnhom ma jidher li kien hu li kellu jbaxxi rasu milli li terġa' tidhru l-armonija fil-familja; min qiegħed ibati f'dan kollu hija l-omm, mart il-konvenut.

Meta l-qorti semgħet lis-Sinjura Bianchi fl-assenza tal-partijiet, bil-kunsens tagħhom, din dehret illi tefgħet il-ħtija fuq uliedha, għax qalet li għabu ruħhom ħażin ma' missierhom, x'aktarx minħabba kilba – “*greed*”, fi kliemha – u fiċ-ċirkostanzi preżenti ma tridx tarahom.

Il-qorti bilkemm temmen illi omm ma tkunx trid tara lil uliedha, għamli x'għamli, u, għalkemm ma tistax ma tqisx ukoll din ix-xewqa tal-omm kif fissritha hi, temmen ukoll illi hija għallinqas parzjalment motivata mill-fatt illi, minħabba ċ-ċirkostanzi tagħha, qiegħda tisma' biss naħa waħda.

Li hu relevanti għal dak li tgħid u trid il-liġi hu illi l-qorti ma tistax timponi fuq l-omm illi din bilfors tilqa' lil uliedha, kemm għax l-omm ma hijieq parti fil-kawża tallum u kemm għax, minkejja l-jedd li ċertament għandhom l-ulied li jaraw lil ommhom u li jkollhom aċċess għaliha, daqstant ieħor għandha jedd l-omm tagħzel hi lil min trid u lil min ma tridx tara. Minkejja l-fatt illi l-aċċess jista' jsir biss f'dar

Kopja Informali ta' Sentenza

illi l-konvenut għandu sehem minnha għax hija wkoll daru, il-qorti kienet tasal biex tagħti r-rimedju li jixtiequ l-atturi li kieku l-omm – li wkoll għandha jedd fuq id-dar – uriet dik ix-xewqa; fin-nuqqas ta' dan, iżda, il-qorti ma tistax tipprovdi bħallikieku l-omm, li lanqas biss ma hija parti fil-kawża, kienet xi tarbija li jiddeċiedi għaliha haddiehor.

Il-qorti għalhekk, għalkemm qiegħda tilqa' t-talba tal-atturi biex tgħid illi għandhom jedd ta' aċċess għal ommhom, ma hijiex sejra, u lanqas tista', tagħti provvediment dwar it-talba biex tordna li jsir dak li hu meħtieġ biex dak il-jedd effettivament jitwettaq.

Din ma hijiex kawża li għandha soluzzjoni legali. Is-soluzzjoni tista' tinstab biss fl-imħuħ tal-partijiet, jekk dawn jaslu biex jegħelbu s-supervja li qiegħda tifridhom minn xulxin u tgħaddi lil mart wieħed u omm l-oħrajn minn torment. Li hu meħtieġ hu li xi wieħed minnhom ikun raġel biżżejjed biex jagħti hu l-ewwel pass. J'Alla dan jagħarfuh qabel ma jkun tard wisq.

Fiċ-ċirkostanzi, l-ispejjeż għandhom jibqgħu bla taxxa bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----